

OSAVUOSIKATSAUS TAMMI-KESÄKUU 2016

S-Pankki

HALLITUKSEN

TOIMINTAKATSAUS TAMMI-KESÄKUU 2016

SISÄLTÖ

TOIMINTAKATSAUS.....	3
TASE.....	12
TULOSLASKELMA.....	14
RAHOITUSLASKELMA.....	15
LIITETIEDOT	17

S-Pankin alkuvuoden merkittävimmät tapahtumat liittyivät toiminnan kehittämiseen, yhtiörakenteen yksinkertaistamiseen ja uusiin tuoteavauksiin.

S-Pankin tavoitteena on Suomen parhaan digitaalisen pankkipalvelukokemuksen rakentaminen. S-Pankin strategiaa tarkennettiin digitaalisuuden osalta loppuvuodesta 2015 ja alkuvuoden aikana valmisteltiin strategian mukaisia muutoksia muun muassa pankin tuotevalikoimaan ja toimintatapoihin. Vuonna 2014 toteutunutta fuusiota Lähi-Tapiola Pankin kanssa seurannut integraatiovaihe saatiin päätökseen toukokuussa kun LähiTapiola-taustaiset Mastercard-kortit poistettiin käytöstä ja asiakkaat siirtyivät käyttämään S-Pankin Visa-kortteja.

S-Pankki-konsernin toimintoja keskitettiin ja yhtiörakennetta yksinkertaistettiin alkuvuoden aikana. Helmikuussa S-Pankki Oy myi omistuksessaan olleiden keskinäisten kiinteistöyhtiöiden, Koy Limingan terminaalin sekä Koy Lempäälän Terminaalin koko osakekannat. Maaliskuun alussa FIMin välitys- ja säilytyspalvelut siirrettiin S-Pankkiin. Kesäkuussa S-Pankki osti loput FIM Oyj:n osakekannasta ja yhtiöiden hallitukset hyväksyivät sulautumissuunnitelman, jonka mukaisesti FIM Oyj fuusioidaan S-Pankkiin loppuvuoden 2016 aikana.

Kevään niin sanottu Panama-kohu herätti suomalaiset pohtimaan yritysten toiminnan vastuullisuutta. Samaan aikaan he valitsivat S-Pankin vastuullisimmaksi pankiksi Sustainable Brand Index -tutkimuksessa jo neljäntenä vuotena peräkkäin. Myös YouGovin tekemä BrandIndex-kyselytutkimus kertoo samaa tarinaa vahvasta ja luottamusta herättävästä toimijasta: suomalaiset ”pöhisivät” tammi-kesäkuussa kaikkein positiivisimmin S-Pankista, kun vertailukohdaksi otettiin muut kotimaiset finanssibrändit. S-Pankin asiakaspalvelu ja luotonvalvonta saivat jälleen kiitosta Asiakkaan Ääni -tutkimuksessa huhtikuussa.

Alkuvuoden aikana tehtiin kaksi merkittävää tuoteavausta. Helmikuussa lanseerattiin yhteistyössä ABC-ketjun kanssa mobiilitankkaus-palvelu, jossa polttonesteen maksaminen

tapahtuu älypuhelimella. Toukokuussa palvelu laajeni pääkaupunkiseudulta lähes kahden miljoonan suomalaisen saataville ja kesäkuussa tankkaaminen tuli mahdolliseksi myös Apple Watch -älykellolla. Palvelu on kansainvälisestikin tarkasteltuna ainutlaatuinen, ja se voitti kesäkuussa National Association of Convenience Stores (NACS) -järjestön teknologiapalkinnon. Huhtikuussa julkistettiin hyötylaskuri, jolla voi vertailla eri pankkien tarjoamien palveluiden etuja ja kustannuksia.

Sijoittamiseen ja varainhoitoon liittyvät palvelut on S-Pankki-konsernissa keskitetty FIMIin. Varainhoito nähdään S-Pankissa strategisena kasvualueena ja panostus siihen näkyy muun muassa FIMin rahastojen saamien tunnustusten kautta. Tammikuussa FIM USA -rahasto sijoittui neljänneksi omassa luokassaan tutkimusyhtiö Morningstarin vertailussa, maaliskuussa FIM Real -rahasto palkittiin Lipper-palkinnolla ja huhtikuussa FIM Asuntotuotto -rahasto oli luokkansa edullisin ja parhaiten tuottava rahasto Arvopaperi-lehden vertailussa.

S-PANKIN ANTOLAINAUS KASVOI VOIMAKKAASTI

S-Pankilla oli kesäkuun lopussa 2,9 miljoonaa asiakasta, ja heillä oli käytössään yli 1,8 miljoonaa S-Pankin kansainvälistä maksukorttia. Verkkopankin käytön ja mobiiliasioinnin mahdollistavat pankkitunnukset olivat käytössä yli 1,6 miljoonalla asiakkaalla. S-mobiili oli kesäkuun 2016 loppuun mennessä ladattu lähes 800 000 puhelimeen tai tablettiin.

S-Pankin talletuskanta oli kesäkuun lopussa 4 483,0 miljoonaa euroa, josta henkilöasiakkaiden talletuksia oli 3 574,5 miljoonaa euroa ja yritysasiakkaiden talletuksia 908,5 miljoonaa euroa. Antolainaus henkilöasiakkaille oli kesäkuun lopussa 2 432,1 miljoonaa euroa ja yrityksille 724,0 miljoonaa euroa. Antolainaus oli kesäkuun lopussa yhteensä 3 156,1 miljoonaa euroa.

FIMin hallinnoitavat varat olivat kesäkuun lopussa 5 891,1 miljoonaa euroa. Tästä rahastopääomaa oli 5 142,5 miljoonaa euroa. Kesäkuun lopussa FIMin hallinnoimien rahastojen osuudenomistajien määrä oli yli 200 000.

TALOUDELLINEN ASEMA

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vuosi 2016 alkoi maailman pörseissä jyrkällä laskulla. Helmikuusta lähtien markkinat kuitenkin elpyivät yhtäjaksoisesti pitkälle kevääseen, mutta kesäkuuhun tultaessa hermostuneisuus lisääntyi uudelleen Britannian EU-jäsenyydestä 23.6. pidetyn kansanäänestyksen lähestyessä. Britannian kansanäänestys päättyi vastoin markkinoiden odotusta EU:sta eroamista kannattavien voittoon. Päätöksen myötä toteutunut välitön jyrkkä kurssinotkahdus ei näyttäisi kuitenkaan aiheuttavan pitkäkestoista markkina-laskua. Brexit kertookin enemmän Britannian ja EU:n poliittisesta epäonnistumisesta kuin taloudellisesta tai finanssi-markkinoiden kriisistä. Britannian ero EU:sta lisää kuitenkin yleistä epävarmuutta ja sillä voi olla negatiivisia vaikutuksia Britannian ja Euroopan talouteen.

Kuluvan vuoden alkupuoliskolla euroalueen pitkät korot jatkoivat laskuaan. Korkojen lasku tapahtui Euroopan keskuspankin poikkeuksellisten rahapoliittisten toimien siivittämänä. Viimeisen vuoden aikana euroalueella yhä pidemmät korkomaturiteetit ovat painuneet nolnaan tai negatiiviseksi. Kesään 2016 tultaessa jopa Saksan 10 vuoden korko laski negatiiviseksi.

Suomen kokonaistuotannon kasvu oli vaatimatonta ja nojasi pitkälti yksityiseen kulutukseen. Julkinen kulutus pysytteli karkeasti ottaen samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin ja investoinnit kasvoivat vain hieman. Euroalueen talouden vahvistumisen ja heikentyneen euron tuoma noste viennille oli vaatimatonta. Viennistä saatu tuki on jäänyt jo pidemmän aikaa toivottua heikommaksi ja vientikysynnästä ei ole saatu sellaista pelastajaa taloudellemme, johon olemme historiassa tottuneet. Alkuvuodesta 2016 vientimme jopa supistui vuotta aiemmasta.

TOIMINNAN TULOS JA KANNATTAVUUS

S-Pankki-konsernin liiketulos tammi-kesäkuulta oli 15,4 miljoonaa euroa (12,2) ja tilikauden voitto vähemmistöosuu-den jälkeen 13,8 miljoonaa euroa (11,8). Vakavaraisuusasteeksi muodostui 15,1 prosenttia (14,3). Kulu/tuotto-suhde oli 0,77 (0,83) ja oman pääoman tuotto 3,9 prosenttia (6,9). Koko pääoman tuotto oli 0,3 prosenttia (0,6).

KESKEISIMMÄT TUNNUSLUVUT (M€)	6/2016	6/2015	12/2015
Liiketulos	15,4	12,2	16,6
Nettotuotot	86,2	77,6	153,8
Talletukset	4 483,0	4 088,0	4 112,0
Antolainaus	3 156,1	2 717,6	2 831,1
Saamistodistukset	1 665,7	1 650,1	1 594,2
Vakavaraisuusaste	15,1 %	14,3 %	15,4 %
Kulu/tuotto-suhde	0,77	0,83	0,88
Oman pääoman tuotto (12 kk liukuva)	3,9 %	6,9 %	3,2 %
Koko pääoman tuotto (12 kk liukuva)	0,3 %	0,6 %	0,3 %
Omavaraisuusaste	7,7 %	8,4 %	8,2 %

NETTOTUOTOT

Nettotuotot kasvoivat edellisvuodesta ja olivat alkuvuonna yhteensä 86,2 miljoonaa euroa (77,6). Korkokate oli 34,9 miljoonaa euroa (35,9) ja nettopalkkiotuotot 25,7 miljoonaa euroa (27,2). Kesäkuussa toteutettu Visa Europe Ltd:n osakkeiden myynti Visa Inc.:lle näkyi myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuottojen kasvuna edellisvuoteen verrattuna. Lisäksi kahden kiinteistöyhtiön myynti näkyi liiketoiminnan muiden tuottojen kasvuna. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 19,8 miljoonaa euroa (7,3) ja liiketoiminnan muut tuotot olivat 7,5 miljoonaa euroa (4,2). Muut nettotuotot jakautuivat arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuottoihin, suojauslaskennan nettotuottoihin, sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin sekä tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista.

KULUT

Liiketoiminnan kulut olivat katsauskaudella yhteensä 67,9 miljoonaa euroa (64,0). Liiketoiminnan kuluista henkilöstökulujen osuus oli 22,8 miljoonaa euroa (23,2). Muut hallintokulut olivat 35,9 miljoonaa euroa (32,0). Poistot liikearvosta sekä aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 5,5 miljoonaa euroa (5,5). Liiketoiminnan muut kulut olivat 3,6 miljoonaa euroa (3,3). S-Pankki kirjasi katsauskaudella arvonalentumis- ja luottotappioita nettomääräisesti 3,0 miljoonaa euroa (1,4). Arvonalentumiset on arvioitu ryhmäkohtaisesti sekä merkittävien saamisten osalta saamiskohtaisesti. S-Pankki kirjasi arvonalentumis- ja luottotappioita, jos saatavien takaisinmaksuun liittyvästä epävarmuudesta ilmeni objektiivista näyttöä.

TALLETUKSET

Avistaehtoisia talletuksia oli katsauskauden päättyessä yhteensä 4 446,8 miljoonaa euroa (3 964,4), kun niitä vuodenvaihteessa oli 4 048,8 miljoonaa euroa. Määräaikaistalletuksia oli 36,2 miljoonaa euroa (123,6), kun niitä vuodenvaihteessa oli 63,2 miljoonaa euroa. Yhteensä talletuskanta oli katsauskauden päättyessä 4 483,0 miljoonaa euroa (4 088,0). Vuodenvaihteen talletuskanta oli 4 112,0 miljoonaa euroa.

ANTOLAINAUS JA SIOJITUSTOIMINTA

Antolainauksen kasvu kaksinkertaistui edellisvuodesta. Antolainauksista oli katsauskauden päättyessä yhteensä 3 156,1 miljoonaa euroa (2 717,6). Vuodenvaihteessa antolainauksista oli 2 831,1 miljoonaa euroa. Antolainauksen lisäksi S-Pankki sijoitti raha- ja pääomamarkkinoille. Katsauskauden päättyessä pankilla oli saamistodistuksia yhteensä 1 665,7 miljoonaa euroa (1 650,1), kun niitä vuodenvaihteessa oli 1 594,2.

OMA PÄÄOMA

S-Pankin oma pääoma oli katsauskauden päättyessä 393,3 miljoonaa euroa (396,6). Vuodenvaihteessa omaa pääomaa oli 390,6 miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli 7,7 prosenttia (8,4), kun se vuodenvaihteessa oli 8,2 prosenttia.

HALLINNOITAVAT VARAT

FIM Varainhoito Oy:n hallinnoitavien varojen määrä oli katsauskauden päättyessä 5 891,1 miljoonaa euroa (6 193,9), kun se vuodenvaihteessa oli 6 012,0 miljoonaa. Hallinnoitavista varoista rahastopääoman osuus oli 5 142,5 miljoonaa euroa (5 430,5) ja varainhoitopääoman osuus 748,6 miljoonaa euroa (755,7). Vuodenvaihteessa rahastopääoman osuus oli 5 252,5 miljoonaa euroa ja varainhoitopääoman osuus 759,5 miljoonaa euroa. Rahastojen nettomerkinnot olivat katsauskaudella -135,3 miljoonaa euroa (307,4). Vuonna 2015 nettomerkinnot oli yhteensä 226,4 miljoonaa euroa. Rahastojen osuudenomistajien lukumäärä oli kesäkuun lopussa yli 200 000. Omien rahastojensa lisäksi FIM Varainhoito hallinnoi LähiTapiolan rahastoja.

VAKAVARAIUUS

VAKAVARAIUUSTIETOJEN JULKISTAMINEN

S-Pankki-konserni julkaisee vakavaraisuutta ja omia varoja koskevat tiedot kerran vuodessa, tilinpäätöksen liitetiedoissa. Samaa periaatetta noudatetaan myös S-Pankki-konsernin riskienhallinnan sekä riskilajikohtaisten tietojen julkistamisessa. Erityistilanteissa vakavaraisuutta koskevat tiedot julkaistaan myös osavuositarkastuksessa. Tällainen erityistilanne toteutuu, jos yhtiötä pääomitetään pääomasuunnitelmasta poiketen. S-Pankki-konserni julkistaa osavuositarkastuksen kunkin kalenterivuoden kuuden ensimmäisen kuukauden osalta.

OMAT VARAT JA VAKAVARAIUUS

S-Pankki-konsernin omat varat voidaan jakaa ensi- ja toissijaisiin omiin varoihin (T1 ja T2). Ensisijaiset omat varat muodostuvat ydinpääomasta (CET1), lisäpääomasta ja niistä tehtävistä vähennyksistä. S-Pankki-konsernilla ei ole lisäpääomaan laskettavia eriä, joten CET1- omat varat ovat yhtä suuret kuin T1- omat varat.

Ydinpääoma muodostuu sidotun ja vapaan oman pääoman eristä sekä vähemmistöosuudesta, joista vähennetään aineettomien hyödykkeiden hankintamenojen poistamaton

osa. Sidottua omaa pääomaa S-Pankilla ovat osakepääoma ja käyvävaron rahasto laskennallisella verovelalla vähennettynä. Vapaan oman pääoman erät ovat sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sekä voittovarot. Kuluneen tilikauden voittovarot on sisällytetty ydinpääomaan Finanssivallvonnan myöntämällä, EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 Artiklan mukaisella luvalla.

Ensisijaiset omat varat ovat vapaasti ja välittömästi käytävissä odottamattomien tappioiden kattamiseen. S-Pankki-konsernin ensisijaiset omat varat ovat kokonaisuudessaan luettavissa rajoituksettomiiin omiin varoihin. S-Pankki-konsernilla on siten täysi päätäntävalta niiden takaisinmaksusta sekä niille jaettavasta osingosta.

Toissijaiset omat varat muodostuvat konsernissa kahdesta debentuuriehtoista lainasta. S-Pankki-konsernilla ei ole eriä, joita luettaisiin toissijaisista omista varoista tai yhteisesti ensi- ja toissijaisista omista varoista vähennettäväksi.

Omat varat ja vakavaraisuus esitetään tilinpäätöksessä EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaan.

EU:N VAKAVARAIUUSASETUKSEN MUKAINEN VAKAVARAIUUSLASKENTA:

OMAT VARAT (M€)	6/2016	6/2015	12/2015
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	394,3	396,1	391,2
Osakepääoma	82,9	82,9	82,9
Ylikurssirahasto			
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	243,8	243,8	243,8
Vapaaehtoiset varaukset			
Vähemmistöosuus	0,0	9,5	9,2
Voittovarot			
Edellisten tilikausien voitot / tappiot	44,9	32,0	32,0
Tilikauden voitto / tappio	13,8	11,8	12,8
Käyvän arvon rahasto	9,0	16,1	10,4
Vähennykset ydinpääomasta	46,8	45,3	41,5
Aineettomat hyödykkeet	44,7	38,2	35,6
Laskennalliset verosaamiset	1,0	2,9	1,0
Käyvän arvon rahasto, negatiivinen arvostus	1,2	2,7	3,4
Suunniteltu osingonjako	0,0	1,5	1,5
Ensisijainen lisäpääoma			
Ydinpääoma (CET 1)	347,5	350,8	349,8
Ensisijainen pääoma	347,5	350,8	349,8
Toissijainen pääoma	42,0	13,9	26,3
Käyvän arvon rahasto			
Debentuurit	42,0	13,9	26,3
Omat varat yhteensä	389,5	364,6	376,1

Omien varojen vähimmäisvaatimus	207,7	203,7	194,9
Vakavaraisuussuhde	15,1 %	14,3 %	15,4 %
Ensisijaiset omat varat	347,5	350,8	349,8
Omien varojen vähimmäismäärä	207,0	203,7	194,9
Ensisijaisten omien varojen vakavaraisuussuhde	13,4 %	13,8 %	14,4 %
Riskipainotetut erät yhteensä	2 587,9	2 546,3	2 436,0
josta luottoriskin osuus	2 272,5	2 242,4	2 133,0
josta markkinariskin osuus	0,8	1,1	0,9
josta operatiivisen riskin osuus	312,2	299,3	299,3
josta vastuun arvonkaisuun liittyvä osuus	2,4	3,5	2,9
Ydinpääoma suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	13,4 %	13,8 %	14,4 %
Ensisijainen pääoma suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	13,4 %	13,8 %	14,4 %
Omat varat yhteensä suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	15,1 %	14,3 %	15,4 %

OMIEN VAROJEN VÄHIMMÄISMÄÄRÄ (M€)	6/2016		6/2015		12/2015	
Luottoriskin vähimmäisvakavaraisuusvaatimus	Vastuu- arvo	Omat varat	Vastuu- arvo	Omat varat	Vastuu- arvo	Omat varat
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	296,8		295,1		329,8	
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	176,4		51,2		56,1	
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	17,1	0,3	10,0	0,2	20,0	0,3
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	5,1				5,1	
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta			9,0			
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä	923,4	24,6	1 113,0	40,5	1 020,6	28,6
Saamiset yrityksiltä	625,2	47,7	489,0	38,1	483,1	37,2
Vähittäisaamiset	703,7	42,2	620,1	37,2	657,8	39,5
Kiinteistövakuudelliset saamiset	2 002,8	56,1	1 777,8	49,8	1 836,7	51,4
Erääntyneet saamiset	10,7	1,1	10,9	1,1	18,4	2,0
Katetut joukkolainat	266,4	2,1	216,1	1,7	234,0	1,9
Sijoitusrahastosijoitukset	26,7	2,1	33,2	2,7	30,6	2,4
Muut erät	29,8	2,1	49,2	3,1	42,9	2,7
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	1 220,3	3,4	1 108,4	4,9	1 245,1	4,5
Yhteensä	6 304,3	181,8	5 782,9	179,4	5 980,1	170,6
Luottoriskin vähimmäisvakavaraisuusvaatimus yhteensä		181,8		179,4		170,6
Markkinariskin vähimmäisvakavaraisuusvaatimus		0,1		0,1		0,07
Operatiivisten riskien vähimmäisvakavaraisuusvaatimus		25,0		23,9		23,94
Vastuun arvonkaisuun liittyvä vähimmäisvakavaraisuusvaatimus		0,2		0,3		0,23
Omien varojen vähimmäismäärä yhteensä		207,0		203,7		194,9

HALLINTO

YHTIÖKOKOUS

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 30.3.2016. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2015 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Hallitukseen nimettiin seitsemän jäsentä ja kolme varajäsentä. Tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö KPMG Oy AB.

HALLITUS

S-Pankin yhtiökokouksessa pankin hallitukseen valittiin SOK:n talous- ja rahoitusjohtaja Jari Annala, SOK:n rahoitusjohtaja Juha Ahola, Osuuskauppa HOK-Elannon toimitusjohtaja Matti Niemi ja Osuuskauppa Arinan toimitusjohtaja Veli-Matti Puutio sekä LähiTapiola Palvelut Oy:n toimitusjohtaja Harri Lauslahti ja uutena jäsenenä LähiTapiola Idän toimitusjohtaja Juha Mäkinen. Lisäksi hallitukseen valittiin omistajista riippumattomaksi jäseneksi Fazer-konsernin strategiasta, liiketoiminnan kehittämisestä ja myllyliiketoiminnasta vastaava johtaja Heli Arantola.

Varajäseniksi S-Pankin hallitukseen valittiin Osuuskauppa Varuboden-Osla Handelslagin toimitusjohtaja Hannu Krook ja LähiTapiola Uusimaan toimitusjohtaja Erik Valros sekä uutena varajäsenenä osuuskaupan Hämeenmaan toimitusjohtaja Olli Vormisto.

Hallituksesta jäivät pois Jari Eklund sekä varajäsen Timo Mäki-Ullakko.

Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jari Annala ja varapuheenjohtajaksi Harri Lauslahti.

TOIMITUSJOHTAJA

S-Pankki Oy:n toimitusjohtajana toimii Pekka Ylihurula. Toimitusjohtajan sijaiseksi nimitettiin 8.2.2016 alkaen Tieto ja pääoma -yksikön johtaja Aki Gynther.

HENKILÖSTÖ

S-Pankki-konsernissa työskenteli katsauskauden lopussa 692 henkilöä (726). Henkilöstöstä S-Pankki Oy:ssä työskenteli 477 henkilöä (477), FIM-konsernissa 95 henkilöä (144) ja S-Asiakaspalvelu Oy:ssä 120 henkilöä (105). Palkkoja ja palkkioita konsernissa maksettiin katsauskauden aikana 18,4 miljoonaa euroa (19,1).

TYTÄRYHTIÖT

FIM-KONSERNI

Sijoittamiseen ja varainhoitoon liittyvät palvelut on S-Pankki-konsernissa keskitetty FIMIin. S-Pankki osti 51 prosenttia FIM Oyj:n osakekannasta elokuussa 2013. Kesäkuussa 2016 S-Pankki osti loput FIM Oyj:n osakekannasta, jolloin omistus nousi 100 prosenttiin.

FIM Oyj omistaa 100 prosenttia FIM Varainhoidon ja FIM Sijoituspalvelut Oy:n osakekannasta sekä 80 prosenttia FIM Kiinteistö Oy:n osakekannasta. FIM-konsernin liiketulos katsauskaudella oli -1,9 miljoonaa euroa (0,9).

S-ASIAKASPALVELU OY

S-Asiakaspalvelu Oy on S-Pankin kokonaan omistama tytäryhtiö, joka tuottaa tietojenkäsittelyyn sekä muita luottolaitoksen pääasialliseen toimintaan liittyviä palveluja luottolaitostoiminnasta annetun lain (9.2.2007/121) mukaisena palveluyrityksenä.

Katsauskauden aikana S-Asiakaspalvelun liikevaihto oli 3,9 miljoonaa euroa (3,7). Liikevaihdosta konsernin sisäistä oli 3,0 miljoonaa euroa (2,9). Muu liikevaihto koostui osuuskaupoille tarjottavista asiakasomistajapuhelinpalveluista. Kulut olivat pääasiassa henkilöstöön liittyviä. S-Asiakaspalvelun liiketulos oli 0,3 miljoonaa euroa (0,5).

OLENNAISET TAPAHTUMAT KATSAUSKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Ei olennaisia tapahtumia.

NÄKYMÄT LOPPUVUODELLE

Maailmantalouden epävarmuus jatkuu. Korke- ja osake-markkinoiden kehityksessä ei odoteta nopeaa muutosta. Suomessa kasvu vaatimatonta ja yksityisen kulutuksen varassa eikä nopeaa elpymistä ole näkyvissä. Epävarmuus heijastuu myös S-Pankin loppuvuoden näkymiin. Toisen vuosipuoliskon tuloksen ennakoidaan jäävän alkuvuodesta, mutta koko vuoden tuloksen olevan viime vuotta parempi.

Hallitus 4.8.2016

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Nettotuotot:

Korkokate + Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + Nettopalkkiotuotot + Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + Suojauslaskennan nettotulos + Sijoituskiinteistöjen nettotuotot + Liiketoiminnan muut tuotot

Saamistodistukset:

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset + Saamistodistukset

Kulu/tuotto-suhde:

Hallintokulut + Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + Liiketoiminnan muut kulut (ei sis. arvonalentumistappioita)

Korkokate + Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + Nettopalkkiotuotot + Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + Suojauslaskennan nettotulos + Sijoituskiinteistöjen nettotuotot + Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyriytysten tuloksista (netto)

Oman pääoman tuotto (ROE), %

Liikevoitto/-tappio – Tuloverot

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo) x 100

Koko pääoman tuotto (ROA), %

Liikevoitto/-tappio – tuloverot

Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo) x 100

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä

Taseen loppusumma x 100

Vakavaraisuussuhde, %

Omat varat yhteensä

Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä x 8 %

TASE

VASTAAVAA (M€)	30.6.2016	30.6.2015	31.12.2015
Käteiset varat	167,6	187,7	207,3
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 059,1	1 151,8	1 123,6
Saamiset luottolaitoksilta	28,7	22,4	19,7
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 156,1	2 717,6	2 831,1
Leasingkohteet		3,0	
Saamistodistukset	606,6	498,3	470,7
Osakkeet ja osuudet	26,7	34,9	31,0
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä			
Johdannaissopimukset	2,5	4,5	1,7
Aineettomat hyödykkeet	44,7	38,2	35,6
Aineelliset hyödykkeet	0,5	12,5	12,2
Muut varat	2,4	3,7	2,8
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	29,1	33,9	31,7
Laskennalliset verosaamiset	1,0	2,9	1,0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 125,0	4 711,3	4 768,4

VASTATTAVAA (M€)	30.6.2016	30.6.2015	31.12.2015
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	1,8	16,0	11,8
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	4 508,4	4 111,3	4 146,4
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	28,9	49,6	44,1
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat	16,1	13,4	12,1
Muut velat	104,4	71,1	91,8
Siirtovelat ja saadut ennakot	24,4	19,6	22,3
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	42,0	28,0	43,0
Laskennalliset verovelat	5,7	5,8	6,3
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	82,9	82,9	82,9
Muut sidotut rahastot	7,8	13,5	7,0
Vapaat rahastot	243,8	243,8	243,8
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	44,9	32,0	32,0
Tilikauden voitto (tappio)	13,8	11,8	12,8
Vähemmistön osuus pääomasta	0,1	12,6	12,0
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 125,0	4 711,3	4 768,4

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

Asiakkaan hyväksi annetut sitoumukset

Peruuttamattomat	193,6	224,2	258,4
Muut	1 026,7	884,2	986,7

TULOSLASKELMA, S-PANKKI-KONSERNI

M€	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015	1.1.-31.12.2015
KORKOKATE	34,9	35,9	72,1
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista			
Palkkiotuotot	42,3	44,8	89,7
Palkkiokulut	-16,6	-17,7	-36,0
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot			
Arvopaperikaupan nettotuotot	-1,2	1,8	0,7
Valuuttatoiminnan nettotuotot			0,1
Myytävässä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	19,8	7,3	10,7
Suojauslaskennan nettotuotot	-0,6	0,6	0,6
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	0,2	0,6	1,2
Liiketoiminnan muut tuotot	7,5	4,2	14,7
Henkilöstökulut	-22,8	-23,2	-50,7
Muut hallintokulut	-35,9	-32,0	-66,1
Poistot ja arvonalentumiset konserniliiketoiminnasta	-1,2	-1,0	-2,1
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-4,3	-4,5	-10,5
Liiketoiminnan muut kulut	-3,6	-3,3	-7,3
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	-3,0	-1,4	-0,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	15,4	12,2	16,6
Tuloverot	-2,8		-4,1
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	12,6	12,2	12,6
Vähemmistön osuus tilikauden voitosta tai tappiosta	1,2	-0,4	0,3
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	13,8	11,8	12,8

RAHOITUSLASKELMA

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA (M€)	6/2016	6/2015	12/2015
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Tilikauden tulos	13,8	11,8	12,8
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut	2,8	2,3	7,6
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-323,0	-140,2	-249,1
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-325,3	-144,1	-254,7
Muut varat	2,3	3,8	5,6
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	352,8	-39,6	8,0
Velat luottolaitoksille	-10,0	-52,2	-56,3
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	362,0	21,5	56,5
Muut velat	0,8	-8,9	7,8
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	46,3	-165,7	-220,7
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2,9	-7,3	-11,4
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-16,2		
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	3,3		
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä			
B. Investointien rahavirta yhteensä	-15,8	-7,3	-11,4
RAHOITUKSEN RAHAVIRRA			
Velat, joilla on huonompi etuoikeus vähennykset	-1,0	-13,0	2,0
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-1,0	-1,5	
Vähemmistöosuuden muutos	0,1	-0,7	-2,0
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1,9	-15,2	
RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C)	28,6	-188,2	-232,1

Rahavarat tilikauden alussa	1 866,9	2 089,8	2 086,8
Rahavarat tilikauden lopussa	1 895,5	1 901,6	1 854,7
Korkotuotot	42,1	40,7	87,4
Korkokulut	-4,6	-4,8	-7,6
Kauden voittoon tehdyt oikaisut			
Suojauslaskennan nettotulos	0,6	-0,6	-0,6
Suunnitelman mukaiset poistot	5,5	5,5	
Osuus osakkuusyritysten tuloksista			
Arvon alentumistappiot luotoista ja muista saamisista	0,3	0,1	-0,8
Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut	-3,7	-2,7	
Oikaisut yhteensä	2,8	2,3	7,6
Käteiset varat	167,6	187,7	207,3
Saamistodistukset	1 679,4	1 665,2	1 614,7
Osakkeet ja osuudet	19,8	26,4	21,4
Saamiset luottolaitoksilta	28,7	22,4	19,7
Yhteensä	1 895,5	1 901,6	1 863,1

LIITETIEDOT

LAADINTAPERIAATTEET

YHTIÖ

S-Pankki-konsernin muodostavat S-Pankki Oy (S-Pankki) ja sen tytäryhtiöt. S-Pankki on talletuspankki, joka harjoittaa luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) mukaista luottolaitostoimintaa. Lisäksi pankissa ja konserniyhtiöissä harjoitetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 11 §:n tarkoittamia sijoituspalveluja. Pankki hoitaa emoyhtiönä konserniin kuuluvien yhtiöiden keskitetysti hoidettavat tehtävät, kuten konsernin hallinnon, ohjauksen ja valvonnan.

S-Pankin pääkonttori sijaitsee osoitteessa Fleminginkatu 34, 00510 Helsinki. Pankilla ei ole muita konttoreita. Asiamiessopimukseen perustuen asiakaspalvelua hoidetaan myös asiamiehinä toimivien S-ryhmän osuuskauppojen ja LähiTapiola-ryhmän alueyhtiöiden toimesta näiden toimipaikoissa.

OSAVUOSIKATSAUKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Osavuositarkastus 1.1.–30.6.2016 on laadittu noudattaen kirjanpitolakia ja soveltuvin osin luottolaitostoiminnasta annettuja lainsäädännöksiä, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitalinpäätöksestä antamaa asetusta sekä Finanssivalvonnan 29.3.2016 voimaan tulleita uusia määräyksiä koskien rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta. Lisäksi osavuositarkastuksen laadinnassa on huomioitu EU:n vakavaraisuusasetus (EU 575/2013, ”CRR”) ja Finanssivalvonnan kannanotot. S-Pankki noudattaa osavuositarkastuksessaan tilinpäätösperiaatteitaan soveltuvin osin.

VERTAILUKELPOISUUS

Vertailtaessa S-Pankki-konsernin lukuja edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan tulee huomioida helmikuussa 2016 toteutunut keskinäisten kiinteistöyhtiöiden, Koy Limingan terminaalin sekä Koy Lempäälän Terminaalin koko osakekantojen myynti sekä kesäkuussa 2016 toteutunut FIM Oyj:n lopun osakekannan osto.

JOHDANNAISSOPIMUKSET (M€)	30.6.2016		
	Nimellisarvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo
Suojaamistarkoituksessa tehdyt			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	556,2		-11,2
Suojauslaskennassa olevien johdannaisvastuiden nimellisarvot jäljellä olevan juoksuajan mukaan			
alle 1 vuosi	200,0		
1 - 5 vuotta	310,0		
yli 5 vuotta	46,2		
Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt			
Korkojohdannaiset			
Terminisopimukset			
Optiosopimukset, ostetut	200,0	0,4	
Optiosopimukset, asetetut	225,0		-2,6
Koronvaihtosopimukset	20,0		-0,1
Osakejohdannaiset			
Optiosopimukset, ostetut	5,6	1,4	
Optiosopimukset, asetetut	5,6		-1,4
Muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaisvastuiden nimellisarvot jäljellä olevan juoksuajan mukaan			
alle 1 vuosi			
1-5 vuotta			
yli 5 vuotta			
Johdannaissopimusten yhteismäärä niiden osalta, joissa vastapuolena on samaan konserniin kuuluva yritys, on 0 Meur.			

JOHDANNAISSOPIMUKSET (M€)	30.6.2015		
	Nimellisarvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo
Suojaamistarkoituksessa tehdyt			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	568,0	0,5	-7,8
Johdannaisvastuiden nimellisarvot jäljellä olevan juoksuajan mukaan			
alle 1 vuosi	58,0		
1 - 5 vuotta	485,0		
Yli 5 vuotta	25,0		
Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt			
Korkojohdannaiset			
Terminisopimukset	100,0	0,1	
Optiosopimukset, ostetut	220,0	1,8	
Optiosopimukset, asetetut	295,0		-1,1
Koronvaihtosopimukset	49,0		-1,0
Valuuttajohdannaiset			
Terminisopimukset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	12,5	0,4	-0,1
Osakejohdannaiset			
Terminisopimukset			
Optiosopimukset, ostetut	29,8	1,7	
Optiosopimukset, asetetut	29,8		-1,6
Johdannaisvastuiden nimellisarvot jäljellä olevan juoksuajan mukaan			
alle 1 vuosi	173,6		
1 - 5 vuotta	423,5		
Yli 5 vuotta	139,0		
Johdannaissopimusten yhteismäärä niiden osalta, joissa vastapuolena on samaan konserniin kuuluva yritys, on 0 Meur.			

30.6.2016						
RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA (M€)	Alle 3 kk	3 - 6 kk	6 - 12 kk	1 - 5 v.	yli 5 v.	Yhteensä
Käteiset varat	167,6					167,6
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	15,0	43,0	107,5	819,4	74,3	1 059,1
Saamiset luottolaitoksilta	28,7					28,7
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	203,1	84,5	218,5	1 075,9	1 574,1	3 156,1
Saamistodistukset	122,1	86,2	55,7	329,9	12,8	606,6
Rahoitusvarat yhteensä	536,4	213,7	381,6	2 225,2	1 661,2	5 018,2
Velat luottolaitoksille	1,8					1,8
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	4 481,2	11,6	12,2	3,4		4 508,4
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16,0	1,9	11,0			28,9
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla					42,0	42,0
Rahoitusvelat yhteensä	4 499,0	13,5	23,2	3,4	42,0	4 581,1
Rahoitusvarat ja -velat yhteensä	-3 962,6	200,2	358,4	2 221,8	1 619,2	437,0

Avistaehtoiset talletukset on luokiteltu alle 3 kk:n erään.

30.6.2015						
RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA (M€)	Alle 3 kk	3 - 6 kk	6 - 12 kk	1 - 5 v.	yli 5 v.	Yhteensä
Käteiset varat	187,7					187,7
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	20,5	30,1	281,2	768,2	51,8	1 151,8
Saamiset luottolaitoksilta	22,4					22,4
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	209,9	77,7	137,7	940,3	1 351,9	2 717,6
Saamistodistukset	5,8	25,7	32,3	418,6	15,9	498,3
Rahoitusvarat yhteensä	446,3	133,5	451,2	2 127,2	1 419,5	4 577,8
Velat luottolaitoksille	11,0		5,0			16,0
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	4 019,5	27,6	47,4	16,8		4 111,3
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	6,5	17,0	23,5	2,6		49,6
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla				28,0		28,0
Rahoitusvelat yhteensä	4 037,0	44,6	75,9	47,4		4 204,9
Rahoitusvarat ja -velat yhteensä	-3 590,7	88,9	375,3	2 079,8	1 419,5	372,9

Avistaehtoiset talletukset on luokiteltu alle 3 kk:n erään.

30.6.2016						
RAHOITUSVARAT JA -VELAT KORKO- SIDONNAISUUDEN MUKAAN (M€)	Alle 3 kk	3 - 6 kk	6 - 12 kk	1 - 5 v.	Yli 5 v.	Yhteensä
Käteiset varat	167,6					167,6
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	444,9	54,0	100,6	390,4	69,2	1 059,1
Saamiset luottolaitoksilta	28,7					28,7
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 350,4	684,0	902,7	201,3	17,9	3 156,1
Saamistodistukset	214,6	117,6	28,7	232,8	12,8	606,6
Rahoitusvarat yhteensä	2 206,2	855,6	1 032,0	824,5	99,9	5 018,2
Velat luottolaitoksille	1,8					1,8
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	4 481,2	11,6	12,2	3,4		4 508,4
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16,0	1,9	11,0			28,9
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	42,0					42,0
Rahoitusvelat yhteensä	4 541,0	13,5	23,2	3,4		4 581,1
Rahoitusvarat ja -velat yhteensä	-2 334,8	842,1	1 008,7	821,1	99,9	437,0

30.6.2015						
RAHOITUSVARAT JA -VELAT KORKO- SIDONNAISUUDEN MUKAAN (M€)	Alle 3 kk	3 - 6 kk	6 - 12 kk	1 - 5 v.	Yli 5 v.	Yhteensä
Käteiset varat	187,7					187,7
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	517,2	15,5	202,4	369,9	46,8	1 151,8
Saamiset luottolaitoksilta	22,4					22,4
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 544,8	498,1	513,4	146,8	14,5	2 717,6
Saamistodistukset	125,9	78,5	5,6	272,5	15,9	498,3
Rahoitusvarat yhteensä	2 398,0	592,1	721,4	789,2	77,1	4 577,8
Velat luottolaitoksille	11,0		5,0			16,0
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	4 019,5	27,6	47,4	16,8		4 111,3
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	6,5	17,0	23,5	2,6		49,6
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	28,0					28,0
Rahoitusvelat yhteensä	4 065,0	44,6	75,9	19,4		4 204,9
Rahoitusvarat ja -velat yhteensä	-1 667,0	547,5	645,5	769,8	77,1	372,9

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	30.6.2016	30.6.2015
ANNETUT VAKUUDET (M€)	Muut vakuudet	Muut vakuudet
Omasta velasta annetut, tase-erä:		
Velat luottolaitoksille		
Johdannaisopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	15,3	10,0
Omasta velasta annetut yhteensä	15,3	10,0
Muusta syystä omasta puolesta annetut	11,3	14,5
Muiden puolesta annetut		
Eläkevastuut		
Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Elosta		
Leasing- ja muut vuokravastuut		
Yhden vuoden kuluessa		
	1,6	0,4
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa maksettavat		
	2,0	0,3
Yli viiden vuoden kuluessa		
Yhteensä	3,6	0,7
Leasingvastuut koskevat ajoneuvoja, kalustoa, puhelimia ja toimitiloja. Sopimukset eivät ole purettavissa kesken sopimuskauden.		
Laskennalliset verosaamiset ja -velat		
Laskennallinen verosaaminen vahvistetuista tappioista		
	1,0	2,9
Laskennallinen verosaaminen/-velka käyvän arvon rahastosta		
	2,0	3,4
Laskennallinen verovelka tilinpäätössiirroista		
	3,7	1,9
Laskennallinen verovelka yhdistelytoimenpiteistä		
		0,5

